

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ №2

КАФЕДРА ТАКТИКО–СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОГНЕВА І ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА

Галузь знань	<u>26 Цивільна безпека</u>
Спеціальність	<u>262 «Правоохоронна діяльність»</u>
Освітній рівень	<u>другий (магістерський)</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Правоохоронна діяльність</u>
Шифр за ОПП:	<u>ОК 8</u>

Мова навчання: українська

Розробник:

ОЛЕКСІЄНКО Сергій, викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
факультету №2 Дон ДУВС

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 ДонДУВС
Протокол № 14 від 04 липня 2024 року

Завідувач кафедри

Олександр КОЛОМОЄЦЬ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Правоохоронна діяльність

Гарант ОПП
«04» липня 2024 року

Артем САХНО

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної
дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	1-й	1-й
Семестр:	1-2-й	1-2-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	5 / 150	
Модулів:	2	
Змістових модулів:	2	
Лекції:	34 години	6 годин
Семінарські:	-	-
Практичні:	36 годин	14 годин
Самостійна робота:	80 годин	130 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	-	
Підсумковий семестровий контроль:	залік, екзамен	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:1,1	1:6,5

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих професіоналів та професіоналок правоохоронної діяльності для реалізації завдань правоохоронних органів України, здатних володіти системою професійних знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного та безпечного застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів і тактичних прийомів у службовій діяльності працівників правоохоронних органів, а також готовності діяти в умовах підвищеної небезпеки, спеціальних правових режимів, екстремальних і кризових ситуацій.

Завдання: формування знань з вогневої підготовки, внутрішньої та зовнішньої балістики, правил безпечного поводження зі зброєю, правових засад її застосування, матеріальної частини різних видів стрілецької зброї; розвиток

практичних навичок виконання стрільб, включаючи вправи з пістолетів, автоматів, пістолетів-кулеметів, снайперських гвинтівок, а також навички усунення затримок, обслуговування та приведення зброї до нормального бою; опанування засад тактико-спеціальної підготовки, включаючи принципи дій правоохоронців під час масових заходів, затримання озброєних злочинців, реагування на вибухонебезпечні предмети, дій в умовах воєнного чи надзвичайного стану; розвиток навичок оцінювання оперативної обстановки, прогнозування дій правопорушників, ідентифікації загроз, ухвалення рішень та застосування адекватних тактичних прийомів у польових умовах; формування готовності діяти у складі підрозділів та міжвідомчих груп під час спеціальних службових завдань, включаючи блокпости, евакуаційні заходи, забезпечення публічного порядку та територіальної оборони.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна є вихідною. Компетентності, сформовані під час її вивчення будуть одночасно використовуватися під час опанування таких навчальних дисциплін, як: «Актуальні проблеми поліцейської діяльності», «Організація та проведення спеціальних операцій підрозділами Національної поліції» тощо.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 15	ПРН 17	ПРН 19	ПРН 20
Знати основи вогневої підготовки, балістики, матеріальної частини зброї та правові засади її застосування; розуміє зміст нормативних документів щодо заходів безпеки та правил стрільби	+	+		
Знати та застосовувати тактичні прийоми дій у різних умовах (відкриті території, приміщення, темні простори, блокпости, надзвичайні ситуації), забезпечує власну та колективну безпеку	+		+	+
Знати особливості дій у спеціальних правових режимах (воєнний стан, надзвичайний стан), виконувати спеціальні службові завдання, взаємодіє з іншими підрозділами та органами		+		+
Вміти безпечно поводитися зі зброєю, виконувати неповне розбирання та збирання, усувати затримки, готувати зброю до стрільби та виконувати вправи стрільб у різних умовах	+	+		
Вміти аналізувати оперативну обстановку, визначає рівень загроз, прогнозує дії правопорушників і обирає тактичні прийоми реагування залежно від ситуації			+	

Вміти діяти у складі підрозділу під час масових заходів, спецоперацій, затримання озброєних злочинців, реагування на вибухонебезпечні предмети, пожежі, небезпечні речовини			+	+
---	--	--	---	---

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	у тому числі					у тому числі				
	усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Тема 1. Предмет і задачі вогневої підготовки. Основи стрільби зі стрілецької зброї	8	2		2	4	6				6
Тема 2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю, правові підстави та порядок її застосування і використання	12	4		2	6	2	2			6
Тема 3. Матеріальна частина вогнепальної зброї та її тактико-технічні характеристики (ПМ, Форт-12, Форт-17, Glock-17)	8	2		2	4	10				10
Тема 4. Матеріальна частина вогнепальної	8	2		2	4	8				8

зброї та її тактико- технічні характеристики (АКМ, АКС-74У, MP5-A3)										
Тема 5. Призначення та устрій 7.62 снайперської гвинтівки Драгунова СГД, ручних осколкових гранат	8	2		2	4	8				8
Тема 6. Порядок організації та проведення навчально- тренувальних стрільб	8	2		2	4	8				8
Тема 7. Практичне виконання вправ навчальних стрільб	8	2		2	4	12			6	6
Всього за модулем 1	60	16		14	30	60	2		6	52
Модуль 2										
Тема 8. Тактико- спеціальна підготовка в системі професійної підготовки працівників Національної поліції	14	2		2	10	16				16
Тема 9. Тактика дій працівників поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану	16	4		4	8	18	2		2	14
Тема 10. Тактика дій поліцейських підчас забезпечення	14	2		4	8	14			2	12

публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів										
Тема 11. Тактика дій працівників поліції при затриманні озброєних злочинців	16	4		4	8	14	2			12
Тема 12. Тактика дій поліцейських у разі виявлення вибухонебезпечного предмета	14	2		4	8	14			2	12
Тема 13. Тактика дій працівників поліції в екстремальних ситуаціях	16	4		4	8	14			2	12
Всього за модулем 2	90	18		22	50	90	4		8	78
Усього годин	150	34		36	80	90	6		14	130

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1. УДОСКОНАЛЕННЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Тема 1. Предмет і задачі вогневої підготовки. Основи стрільби зі стрілецької зброї. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю, правові підстави та порядок її застосування і використання. Зміст програми з вогневої підготовки. Відомості із внутрішньої балістики. Явище пострілу. Рух кулі по каналу ствола. Віддача зброї та утворення кута вильоту кулі. Відомості із зовнішньої балістики. Політ кулі у повітрі. Дія на кулю сил опору повітря та сил тяжіння. Форма траєкторії польоту кулі та її значення. Розсіювання куль під час стрільби. Ймовірність влучення. Влучність стрільби і вражаюча зона.

Тема 2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю, правові підстави та порядок її застосування і використання. Загальні положення інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю (наказ МВС України №70 від 01.02.2016), заходи безпеки при поводженні з табельною зброєю і боеприпасами під час їх отримання та здачі працівником до чергової частини органу внутрішніх справ, комендатури навчального закладу МВС України, заходи безпеки при поводженні з табельною зброєю під час несення служби, заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю під час проведення навчально-тренувальних

і спортивних стрільб (Наказ МВС України №334 від 26.04.2019). Культура поведінки зі зброєю. Закон України «Про Національну поліцію»: Обставини, при яких поліцейський має право застосовувати та використовувати зброю (Ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію»).

Тема 3. Матеріальна частина вогнепальної зброї та її тактико-технічні характеристики (ПМ, Форт-12, Форт-17, Glock-17). Призначення, бойові властивості і будова пістолетів ПМ, Форт-12, Форт-17, Glock-17. Порядок неповного розбирання та збирання пістолета. Чищення та змащення пістолета. Призначення, будова частин і механізмів пістолетів. Робота частин і механізмів пістолета. Затримки при стрільбі та способи їх усунення. Огляд, підготовка до стрільби пістолета та боєприпасів. Перевірка бою пістолета і приведення його до нормального бою.

Тема 4. Матеріальна частина вогнепальної зброї та її тактико-технічні характеристики (АКМ, АКС-74У, МР5-А3). Призначення, бойові якості та будова АКМ, АКС-74У, пістолета-кулемета МР5-А3. Порядок неповного розбирання та збирання АКМ, АКС-74У, пістолета-кулемета МР5-А3. Призначення, будова частин та механізмів. Затримки при стрільбі та способи їх усунення. Огляд, підготовка до стрільби АКМ, АКС-74У, пістолета-кулемета МР5-А3 та боєприпасів. Прийоми та правила стрільби з автоматів АКМ, АКС-74У, пістолета-кулемета МР5-А3.

Тема 5. Призначення та устрій 7.62 снайперської гвинтівки Драгунова СГД, ручних осколкових гранат. Призначення, бойові якості, загальна будова снайперської гвинтівки Драгунова. Порядок неповного розбирання та збирання гвинтівки. Огляд, підготовка до стрільби СГД та боєприпасів. Призначення, будова ПСО-1. Прийоми та правила стрільби із СГД з ПСО-1. Затримки при стрільбі та способи їх усунення. Чищення та змащення гвинтівки. Призначення і бойові властивості ручних осколкових гранат. Улаштування гранат. Робота частин і механізмів гранати. Прийоми та правила кидання ручних осколкових гранат. Відомості про вибухові речовини і їх застосування в Національній поліції України.

Тема 6. Порядок організації та проведення навчально-тренувальних стрільб. Загальні положення. Організаційна складова проведення стрільб та обов'язки їх учасників. Забезпечення безпеки під час стрільб. Матеріально-технічну складову стрільб. Вимоги до виконання вправ зі стрільби, кидання ручних гранат. Умови і порядок виконання вправ зі стрільби, кидання ручних гранат та їх оцінювання. Умови і порядок виконання нормативів вогневої підготовки та їх оцінювання.

Тема 7. Практичне виконання вправ навчальних стрільб. Стрільба по нерухомій та рухомій цілі у необмежений час. Стрільба зі зміною положення для стрільби, стоячи, з коліна, з перенесенням вогню в необмежений та обмежений час, в т.ч. з використанням інтерактивного мультимедійного лазерного тиру «Рубін-У».

Змістовий модуль 2. ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Тема 8. Тактико-спеціальна підготовка в системі професійної підготовки працівників Національної поліції. Поняття, предмет, система та принципи тактико-спеціальної підготовки, її місце в системі службової підготовки працівника Національної поліції. Зміст і форми тактичної підготовки особового складу поліції.

Тема 9. Тактика дій працівників поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану. Поняття правового режиму воєнного стану. Повноваження працівників Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану. Безпосередня координація виконання спеціальних службових завдань на відповідній території. Підготовки до здійснення спеціальних службових завдань. Організація і здійснення спільних заходів. Передача та оперативний обмін інформацією і безпосередня організація взаємодії. Тактика несення служби на блокпостах. Тактика взаємодії органів і підрозділів Національної поліції між собою та з іншими суб'єктами під час реалізації спеціальних службових завдань.

Тема 10. Тактика дій поліцейських під час забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів. Масові заходи та їх види. Основні характеристики масових заходів. Склад сил та засобів Національної поліції, що залучаються до забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів. Патрулювання у контексті забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів.

Тема 11. Тактика дій працівників поліції при затриманні озброєних злочинців. Затримання злочинця із застосуванням зброї. Контакт та прикриття. Тактика затримання озброєних злочинців у приміщеннях. Тактика дій працівника поліції при затриманні злочинця в обмеженому просторі, темних приміщеннях (підвали, горища і т.п.). Тактика затримання озброєних злочинців у лісі, горах, на іншій відкритій незаселеній місцевості.

Тема 12. Тактика дій поліцейських у разі виявлення вибухонебезпечного предмета. Поняття та види вибухових предметів. Поняття та різновиди мін. Особливості ідентифікації вибухонебезпечних предметів. Тактика реагування на повідомлення про виявлення вибухового предмету. Тактика дій при виявленні вибухових пристроїв та речовин на відкритій місцевості. Тактика дій при виявленні вибухових пристроїв та речовин у закритих приміщеннях. Тактика дій при виявленні вибухових пристроїв та речовин під час перевірки транспортних засобів. Тактика проведення евакуації населення у випадку виявлення вибухонебезпечного предмета.

Тема 13. Тактика дій працівників поліції в екстремальних ситуаціях. Поняття екстремальної ситуації та її види. Поняття надзвичайного стану. Дії працівників підрозділів НП в умовах запровадження правового режиму надзвичайного стану. Тактика дій поліцейського у випадку виявлення пожежі (загоряння). Тактика дій працівника поліції у випадку виявлення вибухових, радіоактивних, хімічних та інших небезпечних для населення речовин

(предметів). Тактика дій поліцейського у випадку виявлення витоку газу. Тактика дій працівника поліції у випадку виявлення обриву повітряних проводів високої напруги. Тактика дій працівника поліції у випадку появи на вулицях скажених тварин, небезпечних для населення.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- методи моделювання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	40	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переводу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

для заочної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	20	40	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

При оцінюванні заліку/екзамену застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.

75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції: навч. посібник / О. І. Тьорло, Ю. Р. Йосипів, В. М. Синенький та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 480 с. URL: <http://surl.li/urbnwv>
2. Тактико-спеціальна підготовка : навч. посіб. / О.Г. Комісаров, А.О. Собакарь, Е.Ю. Соболев, О.С. Юнін та ін. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с. URL: <http://surl.li/hgyelt>
3. Практикум з тактичної підготовки поліцейських / А.О. Собакарь, О.Г. Комісаров, В.Я. Покайчук та ін. Дніпро: ДДУВС, 2018. 156с.URL: <http://surl.li/eeldbh>
4. Тактична підготовка працівників поліції в умовах воєнного стану: навчальний посібник / Коломієць Ю.М., Мукоїда Р.В., Жуковський С.В.: ОДУВС, 2023. 116 с. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/5639>
5. Тактика самозахисту та особистої безпеки працівників Національної поліції України : метод. рек. / Уклад.: Бортник С. М., Моргунов О. А., Артем'єв В. О., Хомко І. Г.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки ф-ту № 2; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків : ХНУВС, 2017. 136 с. URL: <http://surl.li/oqlkhc>
6. Вогнева підготовка: теоретичний розділ: для постійного та перемінного складу Донецького юридичного університету МВС України, поліцейських Національної поліції України: навчальний посібник / укладачі: О.П. Цуркан, В.С. Тулінов, В.Є. Гурський, В.А. Голик. – Кривий Ріг: Вид. ДЮІ МВС

України, 2020. 100 с.

7. Вогнева підготовка (теоретичний розділ): Альбом схем: навч. посіб./уклад.: В.А. Голик, В.С. Тулінов - Донецький юридичний університет, 2017. 145 с.

8. Основи прийняття рішення працівниками ОВС щодо вибору алгоритму дій у типових та екстремальних умовах правоохоронної діяльності : навчальний посібник / В.М. Монастирський, І.Ф. Хараберюш, Р.І. Михайлов та ін.. Кривий Ріг : ДЮІ МВС України, 2015. 241 с.

Додаткові

1. Вогнева підготовка працівника Національної поліції України: навчальний посібник / С.М. Банах, І.С. Винярчук, Ю.Р. Йосипів, М.Д. Курляк, К.О. Маліновська та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 408 с.

2. Вогнева підготовка: Навчальний посібник. Авторський колектив: В.А. Дідковський, Д.В. Лук'янов, І.М. Мазур, Є.В. Полікарпов, В.В. Свінціцький. К.: НАВС, 2015. 320 с.

3. Вогнева підготовка: навчально-методичний посібник. А.В. Жбанчик, О.Г. Комісаров, В.П. Тимофєєв, Д.Ю. Сіротченков, О.І. Кузнецов Дніпро: ДДУВС, 2017. 149 с.

4. Гіренко С.П., Голубничий М.В., Тулінов В.С., Олексієнко С.В. та інш. Психофізична готовність майбутніх офіцерів-правоохоронців до службово-бойової (оперативної) діяльності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць. За ред. О.В. Тимошенка. Київ: Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. Випуск 2 (160) 23. С. 81-86.

5. Гнусов Ю.В. Спеціальна техніка Національної поліції України :навч. посіб. з дис. «Тактико-спеціальна підготовка». Ю.В. Гнусов, В.А. Світличний, Ю.М. Онищенко; Харк. нац. ун-т внутр. справ, факультет №4, каф. кібербезпеки. Х. : ХНУВС, 2017. 175 с.

6. Забезпечення охорони праці та особистої безпеки в Національній поліції України : навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. д.б.н., проф. Грибана В.Г., к.ю.н. Глуховері В.А. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 212 с.

7. Забезпечення публічного порядку та безпеки під час мирних зібрань громадян (скандинавська модель): навч. посібник / Ю. Р. Йосипів, Н. Д. Туз, В. М. Синенький, М. Д. Курляк. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 96 с.

8. Забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів: методика / В.І. Варивода, Є.В. Гузенко, Є.М. Корж, В.Л. Костюк, В.А. Куліков. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 120 с.

9. Класифікація та види саморобних вибухових пристроїв / Ярославський А.В., Тьорло О.І., Йосипів Ю.Р., Курляк М.Д., Московчук М.О., Синенький В.М., Львів: ЛьвДУВС, 2016. 87 с

10. Коломоєць, О. Д., Олексієнко, С. В., Скрипка, О. М. Вимоги до поліцейських заходів: сутнісна характеристика, види та законодавче

регулювання. *Правовий часопис Донбасу*. 2024. №3. С. 65-70.

11.Луценко С.Г., Приходько Ю.П., Багрій В.П., та ін. Технічні характеристики та матеріальна частина ручних гранат, гранатометів і боєприпасів до них. Методичний посібник. Мінюст України, КНДІСЕ, ENFIS, НАВС МВС України, НУОУ МО України, УНДІСТ СБ України. К., 2019. 296 с.

12.Методичні рекомендації поліцейським задіяних для забезпеченню здійснення заходів правового режиму воєнного стану на блок постах /Тренінговий центр ГУНП в Херсонській області. Херсон, 2022. 13 с.

13.Навчально-практичний посібник «Ручні протитанкові гранатомети та гранати до них: будова, особливості використання, заходи безпеки» Донецький державний університет внутрішніх справ/укладачі: В.Л.Коваленко, В.Є.Гурський. Маріуполь, Кропивницький, 2022 – 71 стор.

14.Нормативно-правові засади зупинення та огляду транспортного засобу, затримання (озброєного та незброєного) правопорушника: Методичні рекомендації / О.Г. Комісаров, Миронюк Р.В., С.М. Балабан, С.В. Белай, В.Я. Покайчук та ін.; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2017. 37 с.

15.Особливості спілкування патрульних поліції з учасниками масових акцій в конфліктних ситуаціях : метод. реком. / В. М. Клячко , В. Л. Костюк, В. В. Литвин, Н. В. Федоровська. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 48 с.

16.Підготовка поліцейського до дій в умовах раптового близького вогневого контакту: Кірічок А.О., Скляр О.С., Забора А.В. Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану. Харків, 2022. С. 195-197.

17.Раціональні способи підвищення здатності органів системи МВС України до виконання завдань боротьби з незаконними збройними формуваннями: методичні рекомендації. укладачі Г.О. Гончарук, В.І. Горбачова, А.О. Михайлов: під ред. В.Є. Боднара. Київ: МВС України, 2019. 105с.

18.Синенький В.М. Застосування поліцейськими підручних засобів в стані необхідної оборони або крайньої необхідності в умовах воєнного стану. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. Випуск 32. С. 242-248.

19.Тактика дій працівників Національної поліції України в особливих умовах: практ. посіб./ В.А. Сягровець, О.В. Хуторянський, Є.В. Гузенко, О.В. Білоус, Ю.В. Демченко, Ю.М. Єременко, С.В. Лук'янов, С.В. Прокопович, Д.М. Рущкий, під.заг.ред. Сербина Р.А., Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. 138 с.

20.Тактика дій працівників правоохоронних органів під час вогневого контакту із суспільно небезпечними особами в умовах населених пунктів: Давигора Ю.І., Бондаренко В.В., Решко С.М., Русанівський С.В. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України. Харків, 2020. С. 139-143.

21.Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції: навч. посіб. / О. І.Тьорло, Ю. Р. Йосипів, В.М. Синенький та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 480 с.

22.Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / О.Г. Комісаров, А.О.

Собакарь, Е.Ю. Соболь, О.С. Юнін та ін.; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.

23. Хацаюк О.В., Коломоєць О.Д., Гогоць В.Д., Кузьменко В.Л., Олексієнко С.В., Кислиця С.М. Тактична підготовленість майбутніх офіцерів-правоохоронців до застосування заходів фізичного впливу (сили) в екстремальних умовах службово-бойової діяльності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць. За ред. О.В. Тимошенка. Київ: Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. Випуск 8 (168) 23. С. 163-170.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
5. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26 січня 2016 року № 50. *Офіційний вісник України*. 2016. №22. Ст.861.
6. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01 лютого 2016 №70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16#Text>
7. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат під час проведення практичних стрільб: Наказ МВС України від 26 квітня 2019 року №334. URL: <https://surl.li/ktsoot>.
8. Про затвердження Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України: Наказ МВС України від 11 жовтня 2018 № 828.
9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 року №1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
10. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
11. Про оборону України : Закон України від 06 грудня 1991 року № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>
12. Про основи національного спротиву: Закон України від 16 липня 2021 року № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20>
13. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
14. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16

березня 2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

15. Про протимінну діяльність в Україні: Закон України від 06 грудня 2018 року № 2642-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2642-19#Text>

16. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : наказ МВС України від 27 квітня 2020 року № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.

17. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності : Наказ МВС України від 10 грудня 2015 року №1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#Text>.

18. Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів: Наказ МВС України від 23.08.2018 року № 706.

19. Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-%D0%BF#n8>

20. Про затвердження Інструкції про поведінку з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 19 серпня 2019 року № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>

21. Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: наказ МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>

22. Про затвердження Положення про Департамент вибухотехнічної служби Національної поліції України: наказ Національної поліції України від 25 серпня 2016 року №760.

23. Про затвердження Порядку здійснення першочергових заходів щодо знешкодження (знищення) вибухонебезпечних предметів на території України та організації взаємодії під час їх виконання: наказ МВС України та МО України від 21.12.2022 №833/443. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0014-23#Text>.

Інформаційні ресурси

1. ІКС «МІА: Освіта»: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=856>

2. Сайт Всеукраїнської федерації практичної та високоточної

стрільби: <https://ipsc.org.ua/>

3. Сайт Федерації практичної стрільби України: <https://practical-shooting.org.ua/>.